

7

MĚŘENÍ VÝKONU EKONOMIKY

HDP

- Hrubý domácí produkt
 - Vypovídá o výkonu ekonomiky
- = celková tržní hodnota finální produkce vyprodukované v zemi za určité časové období

...

... HDP

„tržní hodnota“ ... oceněno v tržních cenách

„finální produkce“ ... nezahrnuje
meziprodukty

„vyprodukované“ ... nezahrnuje transakce s
dříve vyprodukovanou produkcí

„v zemi“ ... produkce jednoho státu

„za určité časové období“ ... obvykle rok

Co HDP nezachycuje?

- **Netržní produkci** = produkce vyprodukovaná a zkonsumovaná doma (neprojde trhem)
- Produkci **černé/šedé ekonomiky**
- **Meziprodukty**
- **Kvalitu produkce**
- **Kvalitu životního prostředí**
- **Hodnotu volného času**

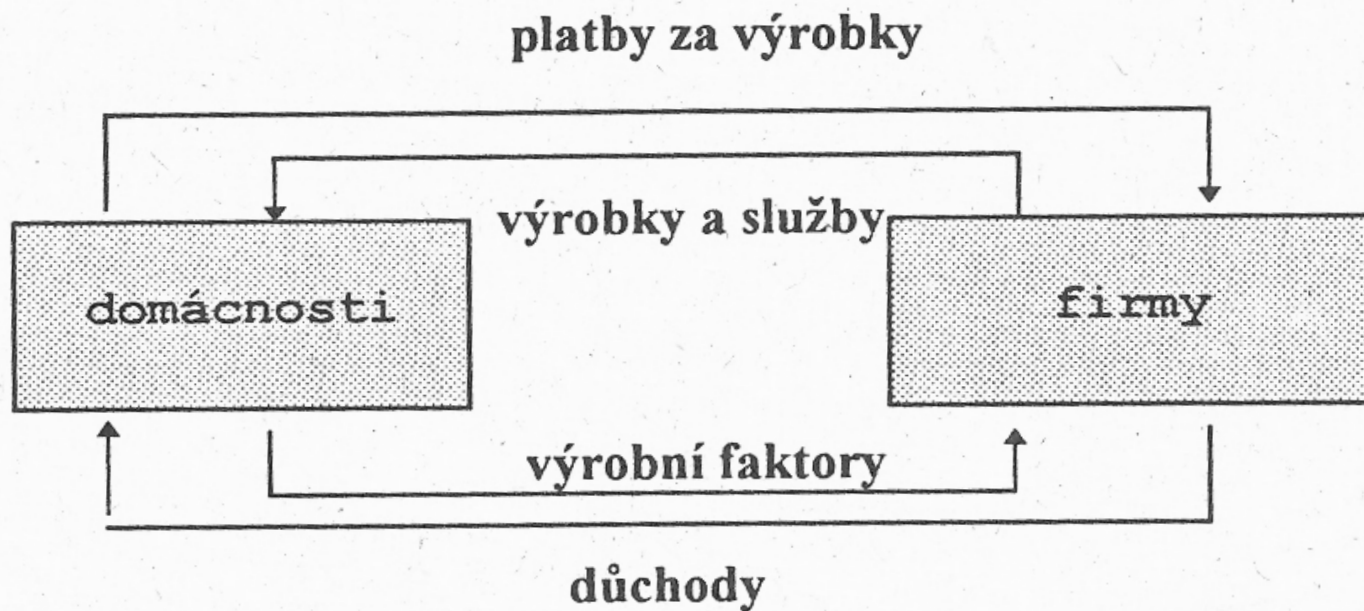

HDP příklady

- Pan Roubíček si vezme hospodyni
 - Hospodyně plat 60 000 ročně
 - Po svatbě plat nebere

- Koupím si auto v autobazaru
 - Cena auta 90 000, provize autobazaru 10 000

Výpočet HDP

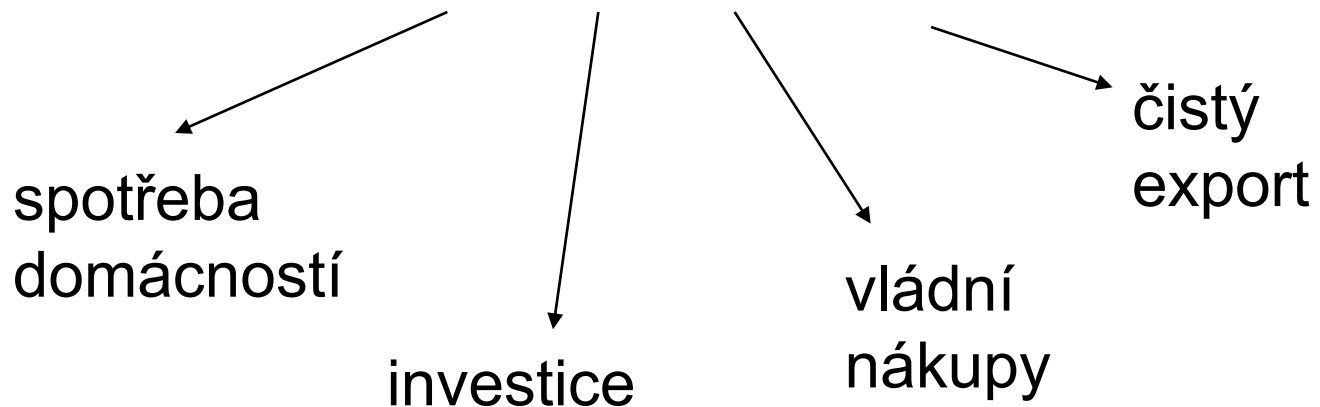

Složení HDP

- Výdajová metoda:

$$\mathbf{HDP = C + I + G + E_N}$$

Další metody výpočtu HDP

- **Produkční metoda (přidaná hodnota):**

HDP = Produkce - meziprodukty + daně z produktů - dotace na produkty

- **Důchodová metoda:** součet prvotních důchodů v národním hospodářství

Metoda přidanou hodnotou

- Přidaná hodnota = příjem firmy – nákupy mezistatků
- Domácí produkt = součet přidaných hodnot

HDP přidanou hodnotou

	příjmy firmy	nákupy mezistatků (surovin, materiálů)	přidaná hodnota
pšenice	2000	0	2000
mouka	2700	2000	700
rohlík	7000	2700	4300
produkt			7000

HDP X HNP

- **Domáci** = produkce všech firem na území státu bez ohledu na národní příslušnost

X

- **Národní** = produkce všech národních firem bez ohledu na území

Nominální X reálný produkt

- **Nominální** = v běžných cenách (b.c.)

mln. Kč	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
HDP	1 466,5	1 683,3	1 811,1	1 996,5	2 080,8	2 189,2	2 352,2	2 464,4	2 577,1	2 817,4	2 994,4	3 220,3

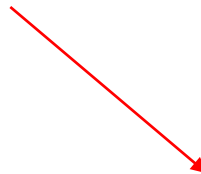
- X
- **Reálný** = ve stálých cenách (s.c.)

- **Deflátor HDP** = $\frac{\text{nominální HDP}}{\text{reálný HDP}} * 100$

Nominální X reálný produkt

	2008	2009
kusy	1000	800
cena	5	7
Nominální produkt	5000	5600
Reálný produkt	5000	4000

V cenách roku
2008
(základní obd.)

HDP v kontextu

- **POPULACE:** HDP na hlavu
- **KUPNÍ SÍLA:** HDP na hlavu na základě PPP (životní úroveň)
 - PPP = parita kupní síly
- **ZAMĚSTNANOST:** produkt na zaměstnance (produktivita)

HDP v kontextu (rok 2008)

Rank	Country	GDP (millions of USD)
—	 World	60,917,477 ^[4]
—	 European Union	18,387,785 ^[4]
1	 United States	14,441,425
2	 Japan	4,910,692
3	 China	4,327,448 ^b
4	 Germany	3,673,105
5	 France	2,866,951
6	 United Kingdom	2,680,000
7	 Italy	2,313,893
8	 Russia	1,676,586
9	 Spain	1,601,964
10	 Brazil	1,572,839

HDP

Rank	Country	US\$
1	 Luxembourg	113,044
2	 Norway	94,387
3	 Qatar	93,204
4	 Switzerland	68,433
5	 Denmark	62,097
6	 Ireland	60,510
7	 United Arab Emirates	55,028
8	 Iceland	53,058
9	 Netherlands	52,500
10	 Sweden	52,181

HDP na hlavu

Rank	Country	Intl. \$
1	 Qatar	86,008
2	 Luxembourg	82,441
3	 Norway	53,738
4	 Singapore	51,226
5	 Brunei	50,199
6	 United States	47,440
—	 Hong Kong	43,847
7	 Switzerland	43,196
8	 Ireland	42,110
9	 Netherlands	40,558
10	 Iceland	40,471

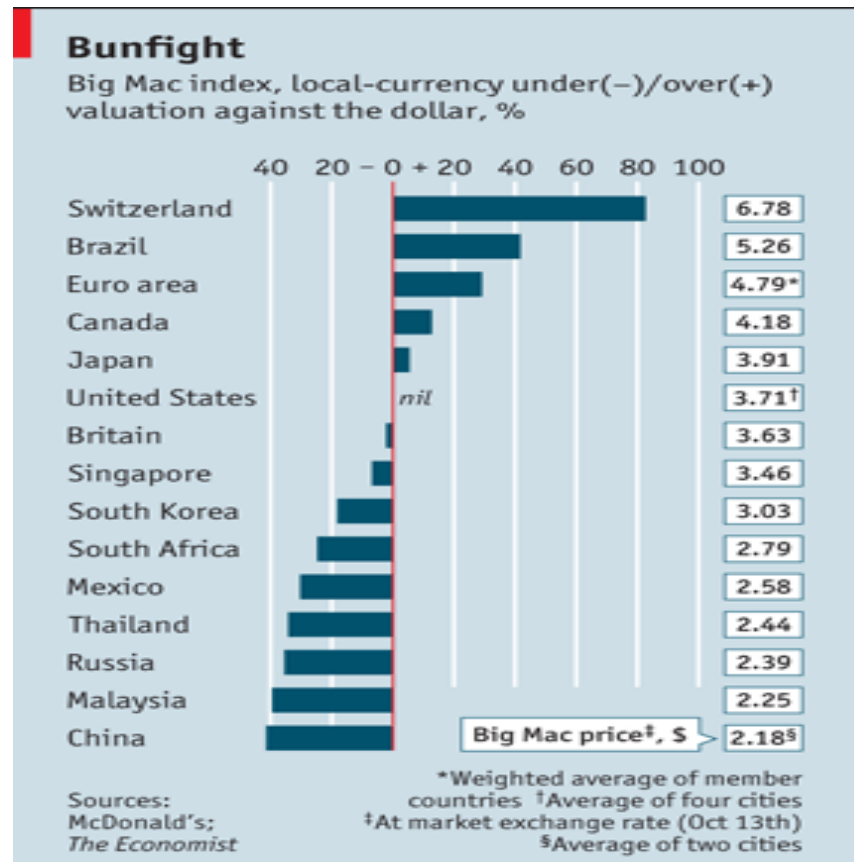
HDP na hlavu (v PPP)

BigMac Index

- Publikován časopisem The Economist
- Neformální způsob vyjádření parity kupní síly
- Výchozí předpoklad: zákon jediné ceny
 - Cena BigMacu by měla být po přepočtení na jednu měnu ve všech zemích stejná
- Srovnání skutečného směnného kurzu a kupní síly indikuje, zda je měna pod- nebo nadhodnocená

BigMac Index

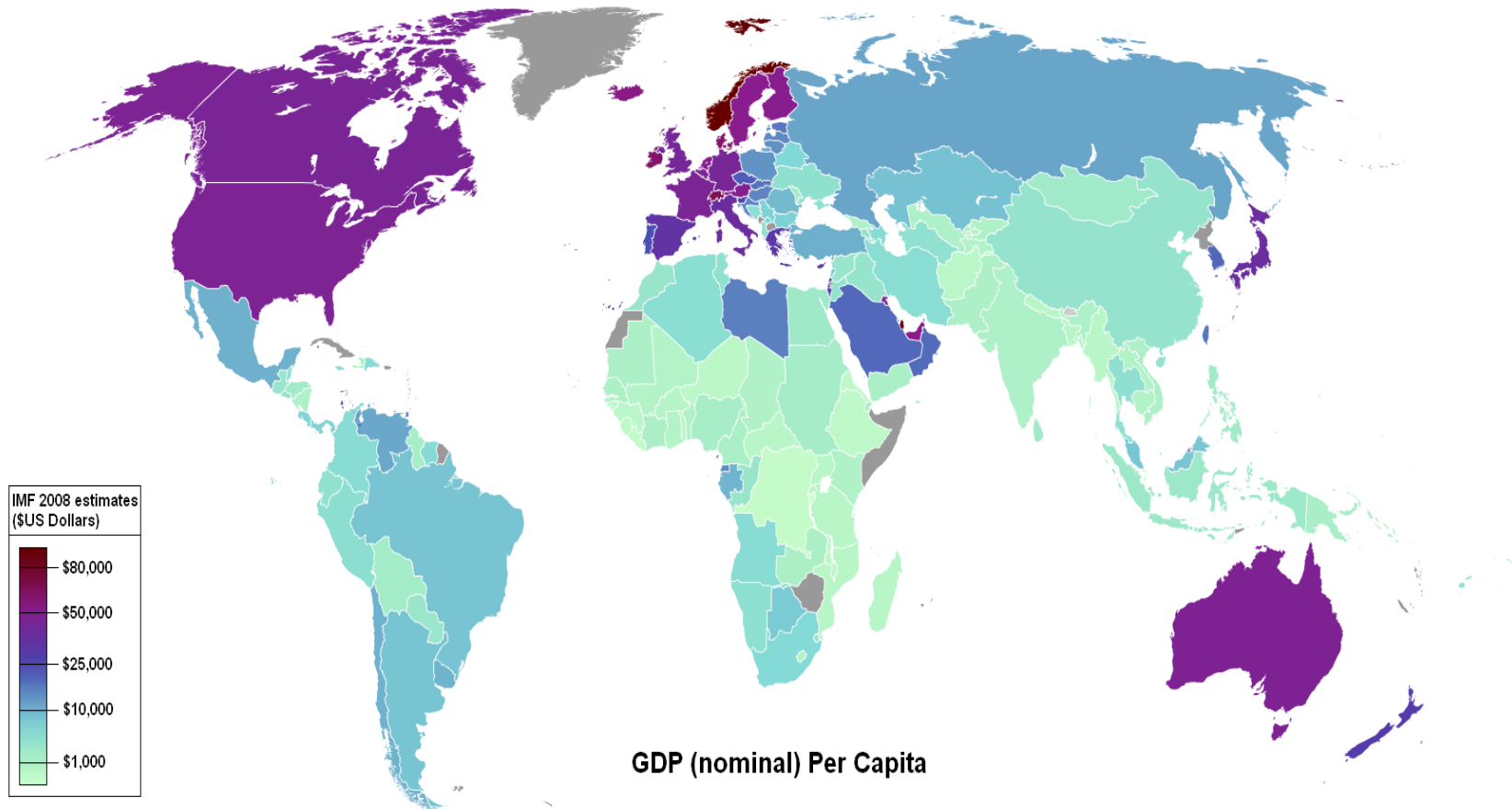

BigMac Index

Five most expensive (22 July 2010)	Five most affordable (22 July 2010)
1. Norway - USD 7.20	1. Ukraine - USD 1.84
2. Sweden - USD 6.56	2. Hong Kong - USD 1.90
3. Switzerland - USD 6.19	3. China, People's Republic of - USD 1.95
4. Brazil - USD 4.91	4. Thailand - USD 2.17
5. Denmark - USD 4.90	5. Egypt - USD 2.23
Ten fastest earned (July 2009)	Ten slowest earned (July 2009)
1. Tokyo, Japan - 10 minutes	1. Nairobi, Kenya - 158 minutes
2. Los Angeles, United States - 11 minutes	2. Jakarta, Indonesia - 136 minutes
3. Chicago, Illinois, United States - 12 minutes	3. Mexico City, Mexico - 129 minutes
4. Miami, Florida, United States - 12 minutes	4. Caracas, Venezuela - 126 minutes
5. New York City, New York, United States - 13 minutes	5. Manila, Philippines - 88 minutes
6. Auckland, New Zealand - 14 minutes	6. Cairo, Egypt - 82 minutes
7. Sydney, Australia - 14 minutes	7. Santiago de Chile, Chile - 69 minutes
8. Toronto, Ontario, Canada - 14 minutes	8. Bratislava, Slovakia - 62 minutes
9. Zürich, Switzerland - 15 minutes	9. Mumbai, India - 61 minutes
10. Dublin, Ireland - 15 minutes	10. Budapest, Hungary - 59 minutes

Nominální HDP na hlavu (2008)

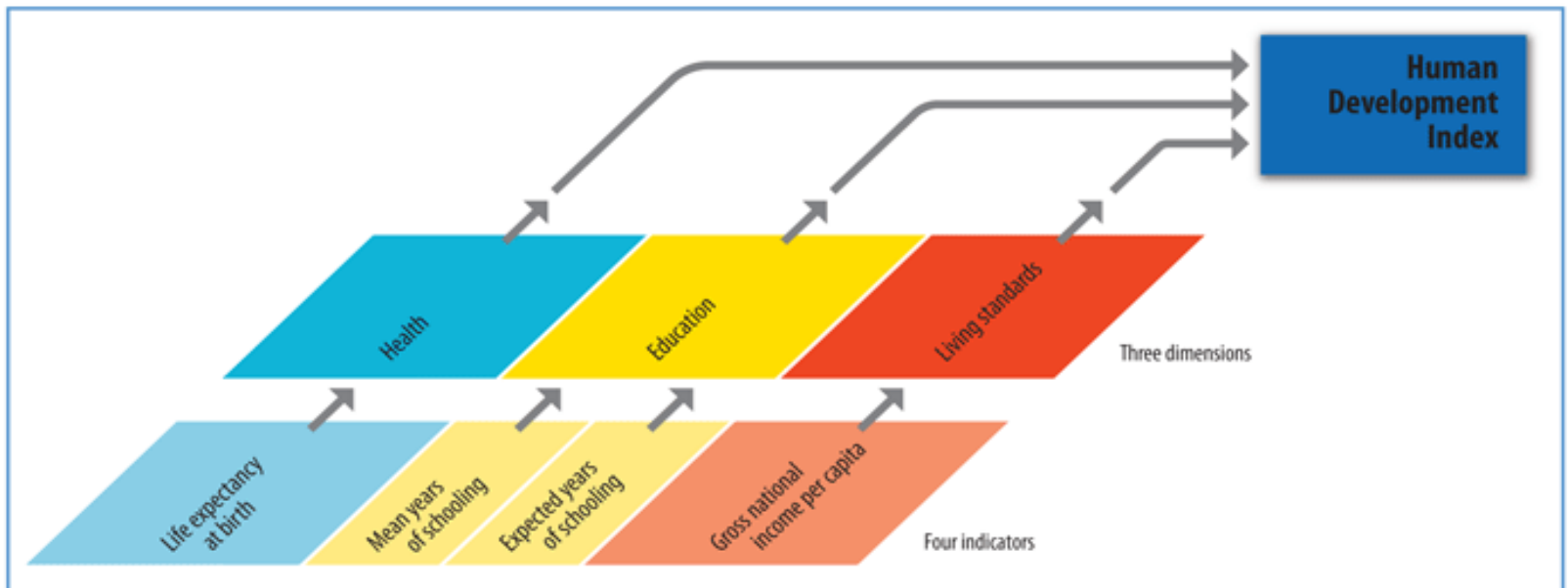

Human Development Index

FIGURE 1.1

Components of the Human Development Index

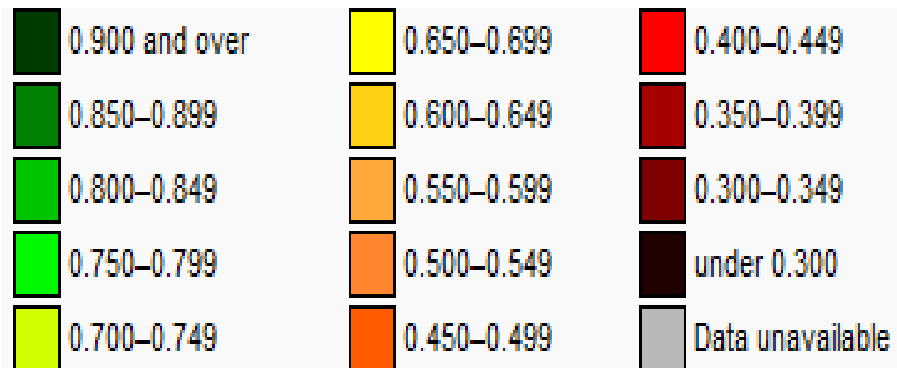
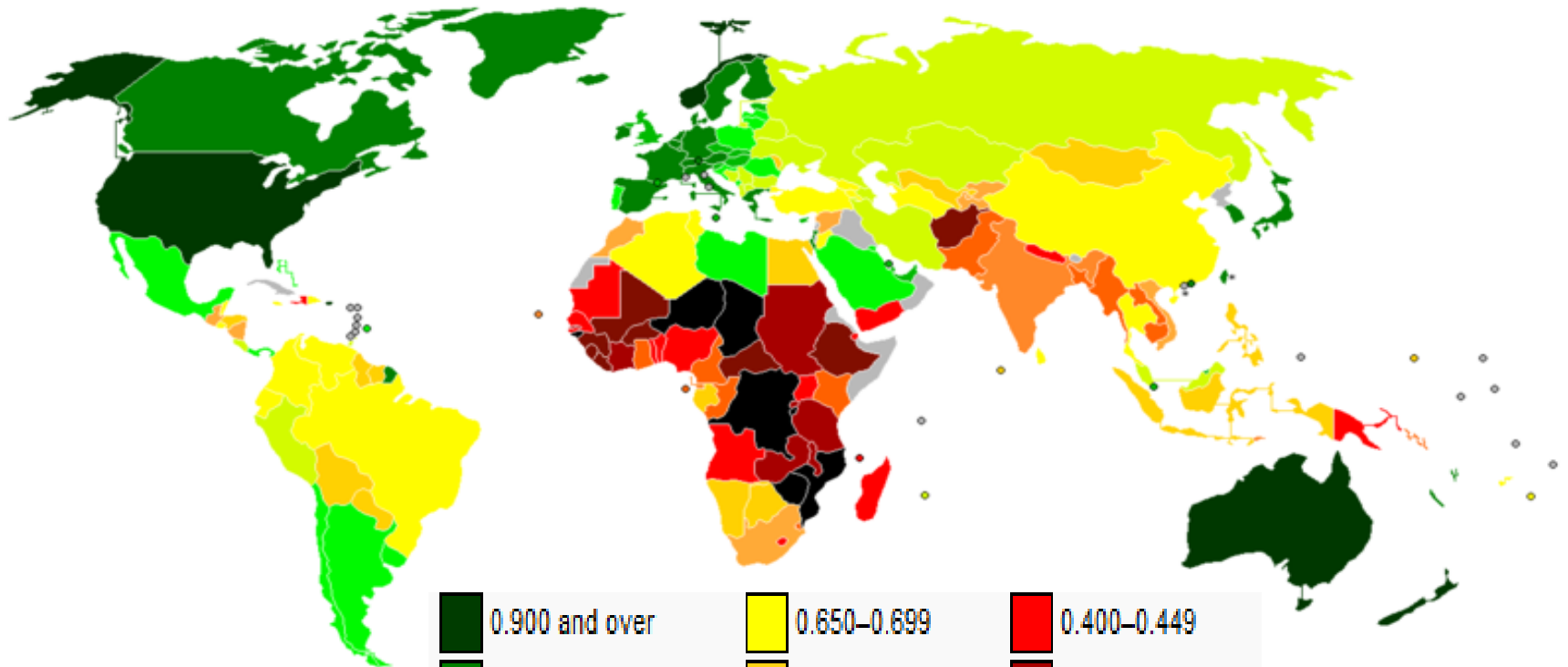
The HDI—three dimensions and four indicators

Note: The indicators presented in this figure follow the new methodology, as defined in box 1.2.

Source: HDRO.

HDI (2010)

HDI – top 10 (2010)

1. Norway 0.938 (—)
2. Australia 0.937 (—)
3. New Zealand 0.907 (▲ 17)
4. United States 0.902 (▲ 9)
5. Ireland 0.895 (—)
6. Liechtenstein 0.891 (▲ 13)
7. Netherlands 0.890 (▼ 1)
8. Canada 0.888 (▼ 4)
9. Sweden 0.885 (▼ 2)
10. Germany 0.885 (▲ 12)

HDI (2010)

1. Norway 0.938 (→)
2. Australia 0.937 (→)
3. New Zealand 0.907 (▲ 17)
4. United States 0.902 (▲ 9)
5. Ireland 0.895 (→)
6. Liechtenstein 0.891 (▲ 13)
7. Netherlands 0.890 (▼ 1)
8. Canada 0.888 (▼ 4)
9. Sweden 0.885 (▼ 2)
10. Germany 0.885 (▲ 12)
11. Japan 0.884 (▼ 1)
12. South Korea 0.877 (▲ 14)
13. Switzerland 0.874 (▼ 4)
14. France 0.872 (▼ 6)
15. Israel 0.872 (▲ 12)
16. Finland 0.871 (▼ 4)
17. Iceland 0.869 (▼ 14)
18. Belgium 0.867 (▼ 1)
19. Denmark 0.866 (▼ 3)
20. Spain 0.863 (▼ 5)
21. Hong Kong 0.862 (▲ 3)
22. Greece 0.855 (▲ 3)
23. Italy 0.854 (▼ 5)
24. Luxembourg 0.852 (▼ 13)
25. Austria 0.851 (▼ 11)
26. United Kingdom 0.849 (▼ 5)
27. Singapore 0.846 (▼ 5)
28. Czech Republic 0.841 (▲ 8)
29. Slovenia 0.828 (→)
30. Andorra 0.824 (▼ 2)
31. Slovakia 0.818 (▲ 11)
32. United Arab Emirates 0.815 (▲ 3)
33. Malta 0.815 (▲ 5)
34. Estonia 0.812 (▲ 6)
35. Cyprus 0.810 (▼ 3)
36. Hungary 0.805 (▲ 7)
37. Brunei 0.805 (▼ 7)
38. Qatar 0.803 (▼ 5)
39. Bahrain 0.801 (→)
40. Portugal 0.795 (▼ 6)
41. Poland 0.795 (→)
42. Barbados 0.788 (▼ 5)

HDI – 10 nejlepších (2007)

Rank		Country	HDI	
2007 data	Change compared to 2006 data		2007 data [3][nb 1]	Change compared to 2006 data [nb 1][3]
1	▲ (1)	 Norway	0.971	▲ 0.001
2	▲ (2)	 Australia	0.970	▲ 0.002
3	▼ (2)	 Iceland	0.969	▲ 0.002
4	▼ (1)	 Canada	0.966	▲ 0.001
5	—	 Ireland	0.965	▲ 0.001
6	—	 Netherlands	0.964	▲ 0.003
7	—	 Sweden	0.963	▲ 0.002
8	▲ (3)	 France	0.961	▲ 0.003
9	▲ (1)	 Switzerland	0.960	▲ 0.001
10	▼ (2)	 Japan	0.960	▲ 0.002

HDI – 12 nejhorších (2007)

Rank		Country	HDI	
2007 data	Change compared to 2006 data		2007 data	Change compared to 2006 data
171	▼ (2)	 Ethiopia	0.414	▲ 0.012
172	▲ (3)	 Mozambique	0.402	▲ 0.005
173	▼ (2)	 Guinea-Bissau	0.396	▲ 0.005
174	▼ (2)	 Burundi	0.394	▲ 0.007
175	▼ (5)	 Chad	0.392	▼ 0.001
176	▲ (2)	 Democratic Republic of the Congo	0.389	▲ 0.018
177	▼ (4)	 Burkina Faso	0.389	▲ 0.005
178	▼ (10)	 Mali	0.371	▲ 0.005
179	▼ (1)	 Central African Republic	0.369	▲ 0.002
180	▼ (1)	 Sierra Leone	0.365	▲ 0.008
181	N/A	 Afghanistan	0.352	▲ 0.002
182	▼ (8)	 Niger	0.340	▲ 0.005

■ konec